

1 **VAPAAEHTOINEN JA SYRJIMÄTÖN PUOLUSTUS**

2 Vihreiden nuorten asepalvelusmalli

3 *Hyväksytty hallituksen kokouksessa 10.10.2020*

4 1. Asepalvelusjärjestelmä vaatii uudistamista

5 2. Vihreiden nuorten asepalvelusmalli

6 3. Feministisempää toimintakulttuuria puolustusvoimiin

7 4. Asepalvelusmallin kustannukset

8 5. Lakkautetaan siviilipalvelus

9 6. Vaihtoehtoiset asepalvelusmallit

10 Ammattiarmeija

11 Pienikokoinen ammattiarmeija

12 Kansalaispalvelus

13 Verotus rangaistuksena

14 7. Maanpuolustuksen tulevaisuus

15 Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen hupeneminen

16 Kyberuhat ja -puolustus

17 Eurooppalainen puolustusyhteistyö

18 Rauhantyö

19 **1. Asepalvelusjärjestelmä vaatii uudistamista**

20 Kansalaisten turvallisuuden takaaminen on yksi valtion tärkeimpiä tehtäviä.

21 Nykyisessä asepalvelusjärjestelmässä tasa-arvo ei toteudu eivätkä ihmiset ole

22 yhdenvertaisia lain edessä, vaikka juuri näitä arvoja puolustusvoimien pitäisi

23 suojella. Järjestelmä voidaan korjata kaikkia hyödyttävällä ratkaisulla, joka vaatii

24 toteutuakseen vain poliittista tahtoa.

25 Vain miehiä koskeva asevelvollisuus asettaa kansalaiset eriarvoiseen asemaan lain

26 edessä. Tämä tosiasia on räikeässä ristiriidassa yhteiskuntamme ydinarvojen kanssa.

27 Nykyjärjestelmä on myös hyvin ongelmallinen totaalikieltäytyjien

28 vankeustuomioiden ja siviilipalveluksen rangaistusluontoisuuden näkökulmasta.
29 Kaiken lisäksi vain miehiä koskevana se ei palvele edes sotilaallista maanpuolustusta
30 parhaalla mahdollisella tavalla.

31 Nykyjärjestelmän tapa pakottaa osa kansalaisista osallistumaan sotilaalliseen
32 maanpuolustukseen on hyvin ongelmallinen. Suomen kaltaisessa oikeusvaltiossa myös
33 maanpuolustusratkaisun on perustuttava vapaaseen tahtoon ja oltava ihmisoikeuksia
34 kunnioittava. Suomi on saanut useita huomautuksia ihmisoikeusjärjestöiltä
35 totaalikieltäytyjien vankeustuomioista.

36 Asepalveluksesta on voitava kieltäytyä rangaistuksesta. Yhteiskuntamme puolustus
37 on pakon sijaan taattava muilla keinoin. Maanpuolustusmalli pitää yllä itseään, kun
38 järjestelmä ja sen varjelema yhteiskunta koetaan laajasti oikeudenmukaisiksi ja
39 reiluiksi.

40 Puolustusvoimien tulee valikoida yksilöitä palvelukseen halukkuuden ja sopivuuden
41 perusteella mielivallan sijaan. Syrjintä sukupuolen tai esimerkiksi
42 kaksoiskansalaisuuden perusteella on myös suoraan vahingollista
43 maanpuolustukselle, kun ihmisiä jää ilman järkeviä perusteita
44 asepalvelusjärjestelmän ulkopuolelle. Syrjintää tapahtuu myös lainsäädännön
45 ulkopuolella. Kaikenlaiseen syrjivään kulttuuriin ja toimintatapoihin on puututtava,
46 niin myös puolustusvoimissa.

47 Moninainen eri yhteiskuntaluokkien edustajista koostuva reserviläisarmeija on
48 Suomen oloissa hyvä tapa järjestää maanpuolustus. Se jakaa vastuuta demokraattisesti
49 yhteiskunnan kaikkiin kerroksiin luoden tietoa, ymmärrystä ja osallistavuutta
50 käytännön puolustuspolitiikasta.

51 Valikoivat kutsunnat on ulotettava koskettamaan koko ikäluokkaa.
52 Ennakkoseulonnassa palvelukseen ohjataan soveltuvimmat ja motivoituneimmat
53 yksilöt. Mielipiteen- ja omatunnonvapautta kunnioittavassa maassa palveluksesta
54 kieltäytymisestä ei tule rangaista millään tavalla.

55 Tässä pamfletissa sana varusmies on korvattu sukupuolineutraalilla sanalla
56 varussotilas.

57 **2. Vihreiden nuorten asepalvelusmalli**

58 Vihreiden nuorten asepalvelusmalli uudistaa Suomen asepalveluksen Vihreiden
59 nuorten arvojen mukaisesti syrjimättömäksi ja vapaaehtoiseksi. Samalla se säilyttää
60 nykymallin hyvät puolet: sotilaallisen suorituskyvyn ja kustannustehokkuuden.
61 Moniin Vihreiden nuorten mallin uudistuksiin voidaan nykytilanteessa siirtyä

62 nopeallakin aikataululla.

63 Valikoivat kutsunnat ulotetaan koko ikäluokkaan, jolloin kutsuntavelvollisuus
64 tarkoittaisi käytännössä ennakkotietolomakkeen täyttämistä. Palveluksesta olisi
65 mahdollista kieltäytyä jo tässä vaiheessa. Siviilipalvelus lakkautetaan
66 tarpeettomana. Nykyään kutsuntojen yhteydessä tehtävä lääkärintarkastus
67 korvataan kaikkien toisen asteen opiskelijoiden terveystarkastuksella.

68 Ennakkotietojen perusteella Puolustusvoimat ohjaa varsinaisiin kutsuntoihin
69 sopivimmat ehdokkaat, jotka sijoitetaan aiemman osaamisensa, kykyjensä ja
70 halukkuutensa perusteella yhteen kahdesta koulutuspolusta. Molemmat
71 koulutuspolut sisältävät samat jokaisen sotilaan välttämättömät perustaidot, joiden
72 opetuksessa huomioidaan nykyistä paremmin tuleva tehtävä ja alokkaan kuntotaso.
73 Näistä ensimmäinen tähtää fyysisesti raskaiden tehtävien kouluttamiseen, kuten
74 jääkäri- ja tiedustelutehtäviin. Koulutuspoluista toinen on sisällöltään teknisempi ja
75 sen piirissä on esimerkiksi kybersodankäynnin, kuljetusalan ja tukitoimintojen
76 tehtäviä.

77 Toisen asteen opintoihin sisällytetään kansalaisen kriisitaitojen opintoja, jotka
78 sisältävät esimerkiksi tietoa kokonaisturvallisuudesta, ensiaputaitoja, oikeaoppista
79 varautumista
80 poikkeusoloihin sekä tietoa viranomaisten toiminnasta kriisitilanteessa.
81 Opetukseen on varmistettava riittävät resurssit eikä nykyistä opetusta tule karsia.
82 Oppivelvollisuuden laajetessa toiselle asteelle pyritään varmistamaan, että kaikilla
83 nuorilla sukupuoleen tai taustaan katsomatta on saatavilla ajantasainen tieto
84 asepalvelusta koskevien päätösten tueksi.

85 Palvelukseen astumisen jälkeen voi palveluksen keskeyttää rangaistuksetta ennen
86 valan vannomista (45 palvelusvuorokautta). Tämän jälkeen palveluksen lopettaminen
87 on edelleen mahdollista, mutta palveluksen keskeyttäjä on velvoitettu maksamaan
88 korvauksen saamastaan koulutuksesta. Vapautuksen saaneet eivät ole
89 korvausvelvollisia. Palveluksen jatkamista pyritään kuitenkin tukemaan
90 monipuolisesti.

91 Palvelusaika on Vihreiden nuorten mallissa lähtökohtaisesti sama kuin nykyään. Sitä
92 ja palveluksen suorittamista ylipäätään tulee kuitenkin tarkistaa ja kehittää uusien
93 koulutusmenetelmien mukaan. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi palveluksen
94 suorittamista osittain kotoa käsin. Palvelusajalta varussotilaille maksetaan
95 perustuloa. Valtio kattaa palveluksen suorittajien asumiskustannukset.

96 Koulutuksessa kiinnitetään huomiota asepalveluksen suorittajien ymmärryksen
97 kasvattamiseen maanpuolustuksen kokonaisratkaisusta ja omasta paikasta siinä.
98 Sen yhteydessä huolehditaan myös varussotilaiden eettisestä toimintakyvystä,
99 johon kuuluu peruselementtejä sodan etiikasta, rauhankasvatuksesta ja

100 ihmisoikeuksista.

101 Vihreiden nuorten malli perustuu oletukseen asepalvelukseen valmiiden nuorten
102 määrästä, jolla pitäisi pystyä kattamaan suunnilleen nykyisen suuruiset
103 koulutusmäärät. Oletusta puoltavat suomalaisnuorten tutkitusti erittäin korkea
104 maanpuolustustahto sekä varussotilaiden rekrytoiminen koko ikäluokan piiristä.
105 Lisäksi tässä pamfletissa esitetään useita muita keinoja palveluksen houkuttelevuuden
106 parantamiseksi. Vapaaehtoisten määrän takaamiseksi on ensisijaisen tärkeää, että
107 palvelus koetaan merkitykselliseksi ja järjestelmä toimivaksi.

108 Jos vapaaehtoisten määrä asettuu merkittävästi nykytason alapuolelle, voidaan
109 sotilaallista suorituskykyä ylläpitää esimerkiksi vuodeksi tai kahdeksi kerrallaan
110 värvätyistä sopimussotilaista muodostetuilla erikoisvalmiusyksiköillä. Sopimussotilaat
111 saisivat työpanoksestaan päivärahan sijaan tehtäviään vastaavaa palkkaa. Näiden
112 yksiköiden kokonaisvahvuus olisi korkeintaan muutamia tuhansia. Niiden varustus ja
113 toimintavalmius olisivat tavanomaista korkeatasoisempia ja ne olisivat valmiita
114 reagoimaan tarvittaessa hyvin nopeasti monenlaisiin uhkiin. Rauhanaikana
115 erikoisvalmiusyksiköt voisivat toimia muiden viranomaisten tukena
116 virka-aputehtävissä ja niiden piiristä voitaisiin värvätä henkilöstöä myös Suomen
117 kansainvälisten operaatioiden tarpeisiin. Yksiköillä ei ole korvata reserviläisarmeijaa.

118 Suomen puolustus voidaan tulevaisuudessa rakentaa yhä enemmän kansainvälisen
119 ulottuvuuden varaan. Suomen on syvennettävä puolustusyhteistyötään
120 pohjoismaisten ja eurooppalaisten kumppanien kanssa. Tiivis Euroopan unionin
121 laajuinen puolustusyhteistyö tukisi myös nykyistä pienikokoisemman varussotilaista
122 rakennetun
123 armeijan ratkaisua. Pidemmällä aikatahtimella Suomen puolustus voitaisiin toteuttaa
124 osana eurooppalaista kokonaisratkaisua, osana Euroopan unionin puolustusvoimia. Se
125 olisi monessa mielessä optimaalinen ratkaisu, joka tarjoaisi säästöjen lisäksi vankat
126 turvatakuut. (Ks. luvusta Maanpuolustuksen tulevaisuus)

127 Asepalveluksessa tulee ottaa vahvemmin huomioon myös ympäristöarvot,
128 kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää myös puolustusvoimissa esimerkiksi
129 siirtymällä kohti vegaanista ruokavaliota sekä investoimalla vähäpäästöiseen
130 kalustoon. Myös roskaamiseen ja maankäyttöön tulee kiinnittää huomiota.
131 Maanpuolustuksen tulevaisuus -kappaleessa avataan tarkemmin ilmastonmuutoksen
132 aiheuttamia uhkakuvia Suomelle.

133 3. Feministisempää toimintakulttuuria puolustusvoimiin

134 Suomen Puolustusvoimissa ja ihmisten maanpuolustukseen liittyvissä mielikuvissa
135 esiintyy edelleen monia vanhentuneita käsityksiä siitä, mitä tulee esimerkiksi
136 sukupuolten välisiin eroihin ja asepalveluksen tarkoitukseen. Puolustusvoimien
137 tarkoitus ei ole vanhan sanonnan mukaan tehdä "pojista miehiä". Vaikka palvelusta on
138 kehitetty vastaamaan paremmin tätä päivää, tämä työ ei ole vielä valmista.
139 Nykymuotoisen asepalveluksen vaikutus ihmisten asenteisiin ja vallitsevaan
140 kulttuuriin ilmenee aiheen ympärillä käytävässä keskustelussa.

141 Sukupuolten sisällä löytyy enemmän eroja kuin niiden välillä, joten ei ole perusteltua
142 asettaa vain yksi sukupuoli palvelukseen, vaikka tämä sukupuoli olisikin ryhmätason
143 vertailussa esimerkiksi fyysisesti jotain muuta ryhmää vahvempi. Yksilötason erot ovat
144 liian suuria tämänkaltaiseen yleistykseen. Yksilön taitojen ja osaamisen korostaminen
145 pitää ottaa vahvemmin mukaan Puolustusvoimien kulttuuriin sukupuolten erojen
146 korostamisen sijaan.

147 Jotta vapaaehtoinen palvelus tavoittaisi mahdollisimman monet tulee
148 Puolustusvoimien tarkastella kuntoisuusluokkia ja varmistaa että yksittäiset
149 terveydelliset syyt, kuten esimerkiksi diabetes, eivät muodosta kategorista estettä
150 palveluksen suorittamiselle. Asepalvelus ei kuitenkaan ole oikeus joka mahdollistetaan
151 kaikille vaan kriteerien on oltava
152 tarkoituksenmukaiset ja samat kaikille. Samoin kuntotestirajoja on tarkasteltava sen
153 suhteen syrjivätkö ne tiettyjä kehollisia ominaisuuksia vai mittaavatko ne aidosti
154 tarvittavia taitoja.

155 Suurin osa palveluksen keskeyttäneistä lähtee ensimmäisen kuukauden aikana ja
156 puolet näistä keskeytyksistä tapahtuu mielenterveydellisistä syistä. Valikoivassa
157 asepalveluksessa keskeyttämisprosentin pienentäminen on tärkeää tehokkaan
158 puolustuksen takaamiseksi. Varussotilaiden henkiseen hyvinvointiin panostetaan ja
159 mielenterveyden palvelut ovat kattavat ja saavutettavat kaikissa joukko-osastoissa.
160 Yksi keino keskeyttämisen ehkäisemiseen voisi myös olla kielikurssien (palveluksessa
161 tarpeellinen kieli ja sanasto) järjestäminen alokkaille, joiden kielitaito ei ole riittävällä
162 tasolla.

163 Puolustusvoimat on turvallisuusviranomaisen muiden joukossa. Koulutuksen ja
164 palveluksen asenneilmapiiriin tulisi siis vastata asiallista viranomaisympäristöä.
165 Palveluspaikkaa voidaan varussotilaidenkin näkökulmasta verrata työpaikkaan.
166 Esihenkilöiltä ja kollegoilta on perusteltua odottaa asiallista ja kunnioittavaa
167 kohtelua ja kielenkäyttöä. Militarismi ja kiihkoilu eivät kuulu Suomen

168 turvallisuusviranomaisten toimintaan.

169 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutusta on kehittävä kaikilla puolustusvoimien
170 tasoilla, etenkin johtajakoulutuksessa. Puolustusvoimissa pitää olla ehdoton
171 nollatoleranssi syrjivälle kielenkäytölle ja sukupuolittunutta kielenkäyttöä tulee
172 tarkastella. Lisäksi tulisi tarkastella asenteita ja oletuksia, jotka kohdistuvat niin
173 palveluksen suorittaviin, siviileihin kuin mahdollisiin vihollisiin. Puolustusvoimien
174 tulisi myös heijastaa Suomen väestön rakennetta mahdollisimman hyvin esimerkiksi
175 sukupuolijakauman ja vähemmistöjen osallistumisen kautta. Lisäksi
176 Puolustusvoimien tarjoamien varusteiden tulee ottaa laajemmin huomioon erilaiset
177 kehot, eivätkä puutteelliset tai epäsojivat varusteet saa asettaa ketään vaaraan tai
178 aiheuttaa loukkaantumisriskiä.

179 Saman yksikön varussotilaat tulee sijoittaa yhteismajoitukseen ja naisten
180 erillismajoituksesta tulee luopua. Norjassa yhteismajoituksen on todettu parantavan
181 tiedon kulkua sekä vähentävän häirintää. Asepalveluksessa etenkin naisiin ja
182 vähemmistöihin kohdistuvaa syrjintää tulee kitkeä. On tärkeää kehittää myös miehiin
183 kohdistuvien oletuksien ja stereotyyppien tunnistamista ja niihin puuttumista.
184 Häirintätilanteisiin tulee aina puuttua tarvittavalla vakavuudella sekä kehittää
185 riskittömiä matalan kynnyksen anonyymejä kanavia, joihin voi ilmoittaa kaikilla
186 tasoilla tapahtuvasta häirinnästä, syrjivästä kulttuurista tai toimintatavoista. Näihin
187 tapauksiin pitää myös puuttua mahdollisimman tehokkaasti ja nopeasti.

188 Jotta vapaaehtoinen puolustus koettaisiin aidosti syrjimättömäksi ja kaikkia
189 osallistavaksi on Puolustusvoimien huomioitava ihmisten moninaisuus
190 viestinnässään sekä markkinoinnissaan. Yhteiskunnallisessa keskustelussa on
191 tärkeää huomioida asepalveluksen merkitys etenkin siirryttäessä vapaaehtoiseen
192 malliin. Palveluksen suorittamisen hyödyllisyyttä tulisi lisätä mahdollistamalla
193 asepalveluksessa opittujen taitojen parempi hyödyntäminen opinnoissa ja
194 työelämässä.

195 Vihreät nuoret ovat ajaneet pitkään valtion ja kirkon erottamista toisistaan.
196 Sotilaspappi-instituutio lakkautetaan ja sen sijaan varussotilaiden sosiaalisista,
197 henkisistä ja hengellisistä tarpeista huolehditaan sekulaaristi. Varuskunnissa on
198 tunnustukseton hiljainen tila rukoiluun ja hiljentymiseen. Uskonnolliset tilaisuudet
199 järjestetään pääsääntöisesti varuskuntien ulkopuolella ilman puolustusvoimien
200 osallistumista. Mielenterveyspalveluille sekä eettis-moraaliselle tuelle on tarvetta
201 asepalveluksen aikana, mutta nämä palvelut tulee tuottaa tunnustuksettomasti siten,
202 että ne ovat kaikkien varussotilaiden käytössä riippumatta heidän uskonnollisesta
203 taustastaan. Samoin myös valatilaisuus sekä muut juhlatilaisuudet tulee järjestää
204 tunnustuksettomasti.

205 **4. Asepalvelusmallin kustannukset**

206 Vapaaehtoisuuteen pohjaava asepalvelusjärjestelmä on kustannustehokas vaihtoehto
207 maanpuolustuksen toteuttamiseksi. Esimerkiksi ammattiarmeijan kustannukset
208 olisivat huomattavasti korkeammat (ks. vertailu alla) ja mallin mahdollisuudet vastata
209 nykyisiin tarpeisiin ovat kyseenalaiset. Ruotsissa 2010-luvulla kokeiltu ammattiarmeija
210 ajautui vaikeuksiin muun muassa rekrytointiongelmien vuoksi. On vaikea nähdä,
211 miten malli voisi toteutua Suomessa ilman vastaavia ongelmia.

212 Vihreiden nuorten malli on monin tavoin yhteneväinen nykymallin kanssa. Koska
213 koulutusmäärät ja kenttäarmeijan koko pysyvät uudessa mallissa pitkälti samoina,
214 ovat mallin kustannukset samaa suuruusluokkaa nykyisen mallin kustannusten
215 kanssa. Kuitenkin uudistuksen toteutusvaiheessa on välttämätöntä budjetoida sille
216 riittävät määrärahat.

217 Kaikille kansalaisille maksettava perustulo olisi kaikista kestävin tapa huolehtia
218 asepalveluksen suorittajien toimeentulosta. Ennen perustuloon siirtymistä on
219 päivärahoja korotettava kohtuulliselle tasolle sekä tulorajoja nostettava. Korotukset
220 voidaan osittain rahoittaa siviilipalveluksen alasajosta ja kutsuntojen pienentämisestä
221 seuraavilla maltillisilla säästöillä.

222 Kuten nykymallissa, vapaaehtoisuuteen pohjautuvassa Vihreiden nuorten mallissa
223 asepalveluksen suorittajien saama tuki ja rahallinen korvaus voidaan ajatella
224 sosiaaliturvan kaltaiseksi eikä esimerkiksi palkaksi. Sen tarkoituksena on minimoida
225 yksilölle asepalveluksesta aiheutuvia haittoja. Vihreiden nuorten mallissa päivärahat
226 ovat kaikille sukupuolille samansuuruiset ja Puolustusvoimat vastaa palveluksen
227 suorittajille tarpeellisesta varustuksesta. Päivärahan taso määräytyy nykymallin tavoin
228 palveluksen keston mukaan.

	nykymalli	vapaaehtoinen palvelus	ammattiarmeija
henkilötyövuodet	27 000	27 000	60 000
materiaalikustannukset	800 milj. €	800 milj. €	1 500 milj. €
palkkakulut	800 milj. €	800 milj. €	2 300 milj. €
muut kulut	1 600 milj. €	1 600 milj. €	1 600 milj. €

suorat kulut yht.	3 200 milj. €	3 200 milj. €	5 400 milj. €
-------------------	---------------	---------------	---------------

229 Eri mallien kulut perustuvat Puolustusministeriön hallinnonalan 2020 [talousarvioon](#)
230 sekä Puolustusministeriön [Suomalainen asevelvollisuus](#)-raportissa (2010)
231 käytettyihin
232 kustannusarvioihin ([Honkatukia 2010](#)). Henkilötyövuodet on laskettu
233 Puolustusvoimien ilmoittaman henkilöstövahvuuden (12 000) lisäksi 20 000
234 vuosittain palveluksen loppuun suorittavalla varussotilaalla, joiden keskimääräinen
235 palvelusaika on noin 9 kuukautta.

236 5. Lakkautetaan siviilipalvelus

237 Kun asepalveluksesta kieltäytymisestä ei rangaista, ei myöskään nykyisen muotoiselle
238 siviilipalvelukselle ole tarvetta. Nykyinen siviilipalvelus ei toimi osana
239 maanpuolustusta, vaan enemmänkin rangaistuksena asepalveluksesta
240 kieltäytymisestä, mikä voidaan nähdä sen pitkästä kestosta ja siitä, kuinka huonosti
241 siviilipalvelukseen osallistuvien osaamista hyödynnetään erilaisissa rauhanajan
242 kriiseissä. Kuten koronaviruspandemia osoitti, rauhanajan kriisitilanteissa
243 hyödynnetään pääsääntöisesti varussotilaita eikä siviilipalveluksen suorittavia.
244 Siviilipalveluksen suorittaminen ei tue Suomen selviytymistä kriisin aikana, vaan
245 lähinnä tarjoaa työvoimaresurssia mm. julkisen ja kolmannen sektorin työpaikoille
246 sekä siviilipalvelusvelvollisille keinon kartuttaa osaamistaan omalla alallaan.

247 Vaikka siviilipalvelus on hyödyllinen kokemus monille, ei sen tuottama hyöty ole
248 kuitenkaan perusteltua valtion turvallisuusnäkökulmasta. Asepalvelusta tai
249 siviilipalvelusta ei voida kestävästi perustella niiden toissijaisilla hyödyillä, kuten
250 kutsuntojen lääkärintarkastuksilla tai opituilla työelämätaidoilla. Perusteiden on
251 löydettävä järjestelmän ensisijaisesta tarkoituksesta eli maanpuolustuksesta. Jos
252 nykymalliin liittyvät toissijaiset hyödyt katsotaan tärkeiksi, on ne tarjottava muilla
253 keinoilla.

254 Siviilipalveluksen koulutusjakso kestää vain neljä viikkoa. Jos siviileillä on tarvetta
255 tiettyjen kriisiajan taitojen hallintaan, tulee nämä taidot opettaa kaikille
256 kansalaisille osana esimerkiksi toisen asteen opintoja. Rauhanajan
257 kriisinhallinnassa viranomaisia avustavat varussotilaat, kuten nykyäänkin.
258 Varussotilaat ovat valmiiksi koottuina samoille kasarmeille ja heidän
259 päiväohjelmaansa on helpompi muuttaa tarvittaessa kuin hajalleen sijoitettujen

260 siviilipalvelushenkilöiden. Koulutettujen ammattilaisten, esimerkiksi poliisin tai
261 pelastuslaitoksen, tulisi olla johdossa ei-sotilaallisissa kriisitilanteissa sekä ohjeistaa
262 saamia apujoukkoja

263 Jos siviilipalvelus päätetään kuitenkin säilyttää osana maanpuolustusta, on sitä
264 kehitettävä seuraavilla tavoilla, jotka parantaisivat siviilipalveluksen
265 yhdenvertaisuutta ja sen suorittavien oikeuksia.

266 1. Siviilipalveluksen kesto on lyhennettävä vastaamaan asepalveluksen
267 minimikestoja. 2. Kutsuntoja on kehitettävä siihen suuntaan, että asepalvelus ja
268 siviilipalvelus ovat
269 yhdenvertaisesti esillä 3. Siviilipalveluksen ja asepalveluksen suorittajien edut
270 tulee yhdenmukaistaa ilman,
271 että kummankaan etuja heikennetään nykytilanteeseen verrattuna. 4.
272 Siviilipalveluksen koulutusta tulisi sijoittaa kattavasti ympäri Suomea ja
273 koulutuksen
274 suorittamista tulee tehostaa.
275 5. Siviilipalvelukseen suoraan hakeutuminen on mahdollista sukupuolesta
276 riippumatta

277 **6. Vaihtoehtoiset asepalvelusmallit**

278 *Ammattiarmeija*

279 Ammattiarmeija voisi joissain oloissa olla toimiva vapaaehtoinen ja syrjimätön
280 vaihtoehto maanpuolustukselle. Siihen liittyy kuitenkin vakavia ongelmia, joiden
281 valossa ammattiarmeijaa ei voida pitää Suomessa kovinkaan kestäväenä ratkaisuna.
282 Esimerkiksi Ruotsissa 2010-luvulla havaittuja vaikeuksia voi pitää hyvällä syyllä
283 mahdollisina myös Suomessa.

284 Taloudellisesti ammattiarmeijaan siirtyminen tarkoittaisi huomattavasti suurempia
285 rahallisia panostuksia asevelvollisuusarmeijaan, tai peruspiirteiltään siihen
286 rinnastettavaan malliin nähden. Nykytasoinen puolustuskyvyn ylläpitäminen vaatisi
287 suurikokoista ammattisotilaiden joukkoa, jonka työpanosta olisi vaikea hyödyntää
288 täysimääräisesti rauhan aikana. Ammattisotilaiden palkkauksen olisi myös oltava
289 kilpailukykyinen, jotta rekrytoiminen voisi ylipäättään onnistua.

290 Rekrytointiin liittyy myös muita ongelmia, kuin vain tavoitellun pääluvun
291 täyttäminen. Nykyisellään puolustusvoimat saa käyttöönsä monenlaisia kykyjä,
292 joista suuri osa jäisi väistämättä ammattiarmeijan ulkopuolelle. Nykyään
293 varusmiehet edustavat kaikenlaisia taustoja ja aatesuuntia, mikä on ehdottomasti
294 nykymallin vahvuus. Suurin osa ammattiarmeijan tehtävistä olisi myös matalan

295 koulutustason miehistötehtäviä, joten maanpuolustusvastuu kasautuisi
296 potentiaalisesti alempiin sosioekonomisiin luokkiin. Nykyisenkaltainen ratkaisu
297 jakaa vastuuta maanpuolustuksesta laajasti, tuoden turvallisuuspolitiikkaa
298 lähemmäksi koko väestöä.

299 *Pienikokoinen ammattiarmeija*

300 Useissa vaihtoehtoisissa malleissa (Vihreä miesliike, Sadankomitea) on ehdotettu
301 pienikokoiseen ammattiarmeijaan ja vapaaehtoiisiin perustuvia ratkaisuja. Useat
302 näistä malleista on kuitenkin laadittu ennen vuonna 2014 käynnistynyttä Ukrainan
303 sota, joka muistutti katkeralla tavalla Itä-Euroopan turvallisuuspoliittisista
304 realiteeteista. Ukrainan kriisi osoitti Euroopan maille kansallisen puolustuksen
305 merkityksen alueellisen koskemattomuuden turvaamisessa. Pienimuotoisempien
306 mallien kyky vastata koko Suomen maanpuolustuksellisiin tarpeisiin on
307 kyseenalainen. Vihreiden nuorten mallissa puolustuskyky sen sijaan pyritään
308 säilyttämään nykyisellä tasolla.

309 *Kansalaispalvelus*

310 Kansalaispalvelus kuulostaa helposti kansallisromanttiselta ajatukselta, jossa kaikki
311 kansalaiset kantavat kortensa kekoon maamme eteen. Tosielämässä kyseessä on
312 kuitenkin kallis ja turha lisäkoulutus, jonka hyöty olisi vähäinen.
313 Tarkastellaan asiaa ensin tilanteessa, jossa Suomi joutuisi puolustamaan itseään
314 sotilaallisesti. Siviiliväestöstä suurin osa ei tule osallistumaan sotatoimiin vaan
315 ylläpitää yhteiskunnan rakenteita parhaansa mukaan. Väestönsuojelu järjestetään
316 poikkeusoloissakin viranomaisjohtoisesti.

317 Esitetyissä malleissa koulutus kestäisi noin kolme kuukautta. Vaihtoehtoiskustannus
318 tälle koulutukselle on erittäin suuri suhteessa siitä saatuun hyötyyn. Etenkään rauhan
319 aikana ei juurikaan ole sellaisia tilanteita, joissa tällainen koulutus toisi lisäarvoa.
320 Lopulta on hyvin vähän sellaisia taitoja, joita tarvitsee kouluttaa koko väestölle.

321 Kansalaispalveluksen sijaan on tehokkaampaa panostaa toisen asteen koulutukseen ja
322 varmistaa, että sen oppimäärä sisältää riittävästi mm. ensiaputaitoja sekä
323 informaatiovaikuttamisen tunnistamista. Peruskoulu ja toinen aste ovat hyvä jo
324 olemassa oleva keino varmistaa kansalaistaitojen oppiminen. Jos esimerkiksi
325 öljyntorjunnan ei katsota olevan hyödyllistä opettaa opetussuunnitelmassa, on vaikea
326 nähdä miksi se olisi tarpeellinen taito suurelle osalle kansalaisista myöhemminkään.

327 Nykyisissä kriisitilanteissa hyödynnetään jo varussotilaita, sillä heidän
328 päiväohjelmansa on helpompi muuttaa lyhyellä varoitusajalla kuin satojen
329 päivystysvelvollisuudessa olevien kansalaispalvelushenkilöiden.

330 Etenkin vain naisille suunnattu kansalaispalvelus, jota on ehdotettu lottahengessä ei
331 ole nykyaikaista. Se ei myöskään korjaa mitään nykysysteemin ongelmista, mutta luo
332 kalliin ja tarpeettoman järjestelmän joka ei tue maanpuolustusta vaan lähinnä
333 rankaisee ihmisiä sukupuolen perusteella samaan tapaan kuin nykyinen vain miehiä
334 koskeva asepalvelus. Tasa-arvoa ei saavuteta luomalla uusia sukupuolittuneita
335 instituutioita.

336 ***Verotus rangaistuksena***

337 Armeijan houkuttelevuutta on ehdotettu parannettavan erilaisilla veroilla, joko
338 verohelpotuksena armeijan käyville tai lisäverona heille, jotka eivät suorita
339 palvelusta. Verovähennys ei ole kannustimena yhtä tehokas kuin palveluksesta
340 saatava parempi korvaus, sillä siitä hyötyminen kestää, saatava korvaus on epäselvä
341 ja suosii hyväosaisia.

342 Rangaistusveron oikeudenmukaisuus on kyseenalaista, sillä armeijan suorittaminen
343 tai suorittamatta jättäminen ei ole aina ihmisen oma päätös jolloin esimerkiksi
344 vapautuksen saaneet tulisi vapauttaa verosta, sillä muuten verotus rankaisisi
345 esimerkiksi terveydentilasta. Tämä kuitenkin veisi resursseja jolloin verohyöty jäisi
346 pieneksi. Vero ei myöskään kohdistu mihinkään haittaan ja koska armeijaan on
347 riittävästi halukkaita, vero olisi puhtaasti rangaistusluonteinen. Jos armeijaan ei
348 löydy riittävästi halukkaita, tulisi ensisijaisesti nostaa päivärahoja ja lisätä
349 varusotilaspalveluksen houkuttelevuutta muilla keinoilla.

350 **7. Maanpuolustuksen tulevaisuus**

351 ***Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen hupeneminen***

352 Ilmastonmuutos on ihmiskunnan suurin uhka ja sen vaikutukset ulottuvat vahvasti
353 turvallisuuspolitiikkaan. Sään ääri-ilmiöt ja ilmastokriisin muut negatiiviset
354 vaikutukset heikentävät elinoloja ympäri maailmaa, mikä vaikuttaa yhteisöjen ja
355 valtioiden välisiin suhteisiin. Ankarammat olosuhteet ja hupenevat resurssit, kuten
356 vesi ja viljelykelpoinen maa, voivat lisätä jännitteitä ja konfliktiriskiä. On
357 todennäköistä, että ilmastonmuutos johtaa myös joidenkin yhteiskuntien
358 romahtamiseen, millä voi olla suuria vaikutuksia Suomen turvallisuusympäristöön.
359 Suomen etujen mukaista on panostaa reiluun globaaliin muutokseen ja pyrkiä
360 ehkäisemään konflikteja rauhantyöllä.

361 ***Kyberuhat ja -puolustus***

362 Digitalisaation edetessä turvallisuusuhat ovat siirtyneet myös verkkoon.
363 Haavoittuvassa asemassa ovat yhteiskunnalliset järjestelmät, yritykset ja yksittäiset

364 henkilöt. Puolustusvoimat vastaa osaltaan yhteiskunnan kyberpuolustuksesta, jonka
365 merkitys vain kasvaa tulevaisuudessa. Kyberpuolustuksen ylläpitäminen voisi
366 käytännössä tarkoittaa esimerkiksi teknologisesti painottuneiden varussotilaiden
367 kouluttamista ja yhteistyötä kansallisten tietoturvayritysten kanssa.

368 ***Eurooppalainen puolustusyhteistyö***

369 Eurooppalainen puolustusyhteistyö on paras tapa Suomelle edistää turvallisuuttaan,
370 mutta myös pienentää puolustuksen kustannuksia. Suomen kaltainen maa, joka ei
371 kuulu Natoon ja jolla on Ranskan jälkeen EU:n suurin puolustusbudjetti suhteutettuna
372 väestöön, on yksi suurimmista hyötyjistä, kun luodaan vahvat eurooppalaiset
373 turvatakuut ja jaetaan puolustusmenojen taakkaa. Päällekkäisten asejärjestelmien,
374 erillisten hankintaprosessien, sekalaisen kaluston ja puutteellisten standardoinnin
375 seurauksena EU-maat hukkaavat vuosittain arviolta [25-100 miljardia euroa](#)
376 ylimääräisiä varoja puolustuksen ylläpitämiseen. Suomen täytyy olla aktiivinen EU:n
377 puolustusyhteistyön syventämisessä.

378 Pitkällä tähtäimellä nykyisten EU:n puolustuspoliittisten instituutioiden pohjalle on
379 luotava eurooppalaiset puolustusvoimat. Siihen voidaan pyrkiä lisäämällä yhteisiä
380 hankintoja ja luomalla yhteiset EU:n laajuiset standardit lainsäädännön ja kaluston
381 suhteen. Instituutioita jotka edistävät puolustuspolitiikan harmonisointia EU:ssa pitäisi
382 rahoittaa enemmän ja EU:n nopean toiminnan joukkoja pitäisi kehittää suuremmiksi ja
383 tehokkaammiksi. Myös pysyvän eurooppalaisen komentokeskuksen ja komentoketjun
384 periaatteiden luonti olisi tärkeää. Kahdenvälinen puolustusyhteistyö edistää myös tätä
385 tavoitetta, minkä takia Suomen tulisi luoda yhteisiä kansainvälisiä yksiköitä
386 esimerkiksi Ruotsin kanssa.

387 ***Rauhantyö***

388 Suomen puolustusratkaisussa toimintaympäristö on hahmotettava laajasti
389 kansainvälisen yhteisön osana. Suomen etu on vaikuttaa turvallisuusympäristömme ja
390 yhteisen maailmamme kriiseihin ennaltaehkäisevästi. Siksi meidän onkin panostettava
391 rauhantyöhön, sovitteluun, ennakkovaroitusmenetelmien kehittämiseen ja
392 yhteiskuntien rauhanomaisen kehityksen tukemiseen yhdessä kansainvälisten ja
393 ylikansallisten kumppanien kanssa. Suomen tulee edistää aktiivisesti ydinaseiden ja
394 autonomisten robottiaseiden kieltoa, ja allekirjoittaa ydinasekieltosopimus.
395 Asevarustelun ja asemenojen kasvamista tulee pyrkiä rajoittamaan kansainvälisin
396 sopimuksin. Sen sijaan, että asemenoja kasvatetaan, tulee resursseja ohjata
397 ilmastonmuutoksen torjuntaan sekä ihmisoikeuksien edistämiseen.
398 Vihreiden nuorten tavoitteena on aseeton maailma.